

РЕЦЕНЗІЯ

рецензента завідувача кафедри стоматології післядипломної освіти Івано-Франківського національного медичного університету МОЗ України, Заслуженого винахідника України, доктора медичних наук, професора ПАЛІЙЧУКА ІВАНА ВАСИЛЬОВИЧА

на дисертаційну роботу ТИТИКА ВОЛОДИМИРА МИКОЛАЙОВИЧА на тему: «Удосконалення і обґрунтування використання часткових знімних протезів у пацієнтів із дефектами зубних рядів», представлену на здобуття ступеня доктора філософії у разову спеціалізовану Вчену раду ДФ 20.601.126 створеної згідно наказу ректора Івано-Франківського національного медичного університету №652-д від 27.05.2026 на підставі рішення Вченої ради Івано-Франківського національного медичного університету №8 від 26.05.2026 року для розгляду та проведення разового захисту дисертації в галузі знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 221 «Стоматологія».

Ступінь актуальності обраної теми. Актуальність вибраної теми обумовлена високою поширеністю часткової адентії, значною поширеністю використання різних видів часткових знімних пластинкових протезів (ЧЗПП) та частих ускладнень при їх використанні.

До таких ускладнень належать атрофічні зміни кісткової тканини, пародонтологічні проблеми, недостатня фіксація і адаптація, порушення гігієни і мікробіологічної колонізації ротової порожнини та розвитку різних видів протезних стоматитів.

Актуальними на сьогодні і надалі залишаються невирішені питання розробки удосконалених конструктивно-технологічних рішень, спрямованих на підвищення фіксації і стабілізації часткових протезів, зниження травматизації слизової оболонки та покращення гігієни ротової порожнини при їх застосуванні.

Тому представлена робота Титика Володимира Миколайовича на тему: «Удосконалення і обґрунтування використання часткових знімних протезів у пацієнтів із дефектами зубних рядів», є актуальною і доцільною на сьогоднішньому етапі розвитку стоматології яка має практичне спрямування.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.
Дисертаційна робота є фрагментом НДР кафедри ортопедичної стоматології Івано-Франківського національного медичного університету на тему: «Клініко-експериментальне обґрунтування діагностики і ортопедичного лікування хворих із захворюваннями щелепно-лицевої ділянки», (№ДР 0122U200053), термін виконання у 2022-2027 рр., а автор є безпосереднім виконавцем її фрагменту.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Основні наукові положення дисертації, висновки і практичні рекомендації логічно витікають з матеріалів роботи, базуються на фактичних даних, є науково і об'єктивно обґрунтованими, чітко сформульованими, містять нові важливі наукові узагальнення, являються логічним підсумком проведених досліджень, мають теоретичне і практичне значення та виконані на сучасному науковому рівні.

Застосовані у дисертації методи дослідження відповідають поставленим завданням, є сучасними і високоінформативними. Статистична обробка наукового матеріалу проведена із поєднанням достатньої кількості клінічних спостережень (120 пацієнтів), яка забезпечила достовірність отриманих автором наукових результатів.

Наукові результати дослідження висвітлені у 8 наукових працях, із яких: 2 статті в журналах наукометричних баз Scopus, 1 стаття, опублікована у виданні Web of science; 1 стаття у фахових наукових виданнях України категорії Б, 3 тези у матеріалах науково-практичних конференцій з міжнародною участю. Отримано 1 патент України на корисну модель.

Результати дослідження представлені на 4-х науково-практичних конференціях з міжнародною участю (м. Івано-Франківськ, 2023; 2024; 2025pp).

Основні матеріали дисертаційної роботи захищені патентом України на корисну модель й впроваджено в лікувальний процес 4 кафедр ВНЗ України і в клінічну практику 1-го ортопедичного відділення стоматологічної клініки (м. Івано-Франківськ, м. Полтава, м. Київ, м. Чернівці) та в навчальний процес 5 кафедр ВНЗ України.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

Аналізуючи основні положення дисертаційного дослідження, варто вказати на наступні результати, що мають вагому наукову новизну.

Автором проведено комплексну клініко-лабораторну порівняльну оцінку ефективності ортопедичного лікування пацієнтів із дефектами зубних рядів за умови застосування різних видів часткових знімних протезів (пластинкові, загальноприйняті еластичні, бюгельні та запропоновані еластичні).

Запропоновано удосконалений еластичний частковий знімний протез із перекидним кламером з урахуванням податливості слизової оболонки на 0,5-1,0-1,5 мм.

Вперше обґрунтовано і доведено переваги нанесення захисного покриття Оптіглейз, на базисні еластичні пластмаси і його позитивний вплив на гігієнічно-мікробіологічні характеристики протезів та колонізаційну резистентність, з позиції профілактики запальних змін протезного ложа.

Пункти наукової новизни відображають основні розділи проведених досліджень є новими та відповідають поставленим завданням.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Основні наукові положення, розроблені Володимиром Миколайовичем, чітко висвітлені, базуються на достатньому за обсягом фактичному матеріалі і виконані на сучасному науковому рівні.

Для досягнення поставленої мети та вирішення даної наукової проблеми дисертантом був вибраний методично вірний науковий підхід, поставлено 4 завдань, які вирішувалися на основі застосування цілого комплексу: клінічних, рентгенологічних, функціональних, мікробіологічних та статистичних методів досліджень.

Методи дослідження сучасні, інформативні, відповідають поставленим завданням. Поєднання їх із достатньою кількістю клінічних спостережень забезпечили достовірність отриманих автором наукових результатів.

Сформульовані дисертантом наукові положення, висновки та практичні рекомендації достатньо аргументовані і відповідають поставленій меті та завданням дослідження, мають теоретичне та практичне значення і ґрунтуються на результатах клініко-лабораторного обстеження відповідного контингенту пацієнтів, які опрацьовані методами статистичного аналізу.

Проведення дослідження схвалено комісією з питань етики Івано-Франківського національного медичного університету (протокол № 156/26 від 21.01.2026).

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Вважаю, що успішне вирішення наукових завдань роботи – це послідовна реалізація методичних підходів, чітко визначені об'єкт та предмет дослідження, висока інформативність використаних методів дослідження, які відповідають поставленій меті і завданням.

Методологічним ланцюгом даної роботи об'єднані мета та завдання, висновки та практичні рекомендації, які є достовірними, науково обґрунтованими і доцільними в застосуванні запропонованої методики.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Отримані результати мають практичну цінність для клініки ортопедичної стоматології та можуть бути використані для раціонального вибору конструкції ЧЗПП залежно від виду дефекту і клінічних умов протезного ложа з покращеними естетичними, фіксаційними властивостями.

На мою думку практичне впровадження наведеної вище розробки в клінічну стоматологію дозволить отримувати кращі результати при наданні стоматологічної допомоги даній категорії пацієнтів.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Дисертаційна робота побудована за загальноприйнятими правилами,

написана українською мовою, викладена на 190 сторінках комп'ютерного набору, з них 120 сторінок основного тексту і складається з анотації, змісту, переліку умовних позначень, вступу, огляду літератури, опису матеріалів і методів дослідження, чотирьох розділів власних досліджень, аналізу та обговорення отриманих результатів, висновків, практичних рекомендацій і списку використаних джерел, який включає 257 джерел (кирилицею – 26, латиницею – 231) та додатків. Робота ілюстрована 31 рисунком і 9 таблицями.

Анотація викладена автором, українською та англійською мовами і у стислій формі містить дані стосовно найбільш вагомих результатів дисертаційного дослідження, із увагою на наукову новизну, практичну значимість повноту викладу роботи у друкованих працях дисертаційної роботи та ключові слова.

У розділі «Вступ» аспірант конкретно, в достатній мірі обґрунтовує актуальність вибраної теми, її зв'язок з науковою програмою, мету та завдання дослідження, вказує об'єкт, предмет та методи дослідження, представляє наукову новизну та практичну значимість роботи, впровадження результатів дослідження у практику, вказує особистий внесок здобувача, подає відомості про апробацію та публікації по темі дисертаційної роботи.

Розділ 1. Огляд літератури складається з 3 підрозділів, включає достатньо посилань на вітчизняних та іноземних авторів. Володимиром Миколайовичем проведений аналіз джерел літератури з питань принципів діагностики дефектів зубних рядів у пацієнтів та сучасних методів і матеріалів, які використовуються при ортопедичному лікуванні пацієнтів із даною патологією.

У кінці розділу дисертант коротко підводить підсумок, вказуючи на актуальність комплексного порівняльного дослідження різних конструкцій ЧЗПП із включенням мікробіологічної оцінки.

Слід відзначити, що здобувачем проаналізовано достатню кількість сучасних літературних джерел із значним переважанням іноземних публікацій.

Розділ 2. Матеріал і методи дослідження складається з 5 підрозділів та

займає 14 сторінок. У розділі наведені основні сучасні, інформативні об'єктивні методи дослідження, які повністю співпадають з основною метою і запланованими конкретними завданнями.

Розділ 3. Поширеність дефектів зубних рядів у пацієнтів та потреба в застосуванні часткових знімних протезів ілюстрований 8 малюнками і 1 таблицею та займає 14 сторінок.

Розділ починається із невеликої вступної частини про особливості обстеження пацієнтів.

У розділі Володимиром Миколайовичем на основі обстеження 220 пацієнтів встановлено особливості локалізації, величини та розподілу дефектів, з урахуванням вікових груп.

На основі отриманих результатів дисертант рекомендує для пацієнтів із III класом за Кенеді і малими дефектами до 1-2 відсутніх зубів застосовувати еластичні протези, особливо для молодих пацієнтів віком до 35 років з індивідуальним підходом, відповідністю естетичним вимогам та для досягнення швидкої адаптації. Для пацієнтів із I класом за Кенеді рекомендовано застосовувати часткові знімні конструкції з кламерами для посиленої фіксації, після 40 років з контролем атрофії альвеолярних відростків та санацією тканин пародонту.

Закінчується розділ відповідним висновком та переліком 4 публікацій по висвітленню результатів досліджень.

Розділ зрозумілий, побудований логічно та практично не викликає нарікань.

Розділ 4. Експериментальне обґрунтування біосумісності застосування запропонованих методів ортопедичного лікування пацієнтів із дефектами зубних рядів частковими знімними протезами ілюстрований 6 малюнками і 3 таблицями та займає 23 сторінки.

У підрозділі 4.1. На основі проведеної атомно-силової спектроскопії проведено дослідження порівняльного аналізу характеристик біосумісності різних базисних пластмас для знімних зубних протезів та морфології захисного

покриття Optiglaze, що дозволило автору отримати важливу інформацію про властивості поверхні на нанорівні, включаючи еластичність, пластичність і міцність зчеплення.

У підрозділі 4.2. Дисертант вивчає вплив захисного покриття Optiglaze на адгезію оральних штамів мікроорганізмів до експериментальних зразків вказуючи залежність антимікробного ефекту покриття від виду основного матеріалу.

Закінчується розділ відповідними висновками.

Розділ досить добре ілюстрований наглядними рисунками і таблицями, написаний добре і є важливим, оскільки розкриває основну ідею цієї роботи.

Розділ 5. Обґрунтування застосування запропонованих методів ортопедичного лікування пацієнтів із дефектами зубних рядів частковими знімними протезами складається з 2 підрозділів, ілюстрований 17 рисунками, 5-ма таблицями та займає 27 сторінок.

Розділ починається із невеликої вступної частини, демонструє запропоновану конструкцію еластичного часткового знімного протеза з перекидним кламером, технологію її виготовлення та порівняльну клінічну оцінку ефективності часткових знімних протезів різних конструкцій де автор переконливо доводить, що запропонована його модель ЧЗПП дозволить підвищити їх функціональну ефективність, забезпечити кращу фіксацію та зменшити частоту ускладнень з боку слизової оболонки. Додаткове застосування поверхневого покриття Optiglaze є перспективним напрямком оптимізації гігієнічної керованості конструкцій та профілактики асоційованих з біоплівкою ускладнень.

Кількість досліджень та форма їх подання у розділі достатня, розкриває всі аспекти проведеної роботи та містить науково обґрунтовані результати.

Слід відмітити якісні рисунки, які покращують сприйняття матеріалу та переконливо доводить достовірність одержаних даних при використанні запропонованого лікування.

Розділ закінчується відповідними розширеними висновками.

Розділ «Аналіз та узагальнення результатів» викладено на 13 сторінках. У ньому автор детально підводить підсумок проведеного дослідження, порівнює їх з даними джерел літератури, обґрунтовує і аналізує отримані результати, які відображають внутрішню структуру дисертації.

Висновки повністю базуються на отриманому фактичному матеріалі, відповідають поставленій меті й завданням, переконливі, аргументовані та відображають суть даної наукової роботи.

Практичні рекомендації є вагомими, які підтверджені результатами досліджень і привертають увагу стоматологічної спільноти на підходах до вибору знімних конструкцій при ортопедичному лікуванні дефектів зубних рядів.

Використані джерела є сучасними, достатніми і оформлені відповідно до їх появи у тексті даної роботи.

Завершується дисертаційна робота додатками, які містять: список публікацій здобувача за темою дисертації, карта клінічного обстеження пацієнта, карта мікробіологічного дослідження, відомості про апробацію результатів дослідження у вигляді актів впровадження.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Результати дисертаційної роботи можуть бути широко застосовані в роботі стоматологічних закладів усіх рівнів, зокрема відділень ортопедичної стоматології. Теоретичні положення дисертації можна рекомендувати до включення в лекційний матеріал та матеріали практичних занять ортопедичної стоматології для студентів, лікарів-інтернів та лікарів слухачів післядипломної освіти.

Тож, запропоновані автором теоретичні та практичні рішення пройшли належну апробацію, а наукова праця, є самостійним, завершеним дослідженням.

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Оригінальність дисертаційної роботи Титика Володимира Миколайовича за рішенням комісії ІФНМУ з виявлення та запобігання плагіату станом на

13.05.2026 року становить: коефіцієнт подібності 1 – 2.78 % та коефіцієнт подібності 2 - 0.42 %.

Зауваження що-до оформлення та змісту дисертації.

У процесі рецензування дисертаційної роботи Титика Володимира Миколайовича зауваження, які виникли не носять принципово характеру та не впливають на загальне позитивне враження від роботи, зокрема:

1. Зустрічаються поодинокі стилістичні та орфографічні неточності.
2. У розділі «Вступ» методи дослідження - занадто детально описані загальновідомі клінічні методи дослідження, розподіл груп хворих, які повторюються у розділі 2.
3. У Розділі 3 вступну частину, де викладено особливості обстеження пацієнтів варто було б перенести у розділ 2.

Завершеність дисертаційної роботи та зауваження щодо її змісту та оформлення.

Дисертаційна робота є завершеною науковою працею, у якій чітко зазначені мета і завдання, обґрунтовані методологічні і методичні підходи до вирішення, витримана послідовність наукового пошуку з наступним порівнянням аналізу даних.

Вищезазначене дозволяє вважати, що сформульовані в дисертації положення, висновки і практичні рекомендації є науково обґрунтованими.

У порядку дискусії хотілося б почути відповідь на кілька запитань:

1. За якими критеріями ви визначали показання до застосування запропонованого еластичного часткового знімного протеза з перекидним кламером, і чим вони відрізняються від показань до відомого еластичного протеза?
2. Чи виникали труднощі з адаптацією пацієнтів до перекидного кламера, і як це відображалось на кількості корекцій порівняно з іншими групами?

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Титика Володимира Миколайовича на тему: «Удосконалення і обґрунтування використання часткових знімних протезів у

пацієнтів із дефектами зубних рядів», виконана під керівництвом Заслуженого діяча науки і техніки України, д.мед.н., професора Ожогана Зіновія Романовича є завершеною, самостійною науково-дослідною роботою, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення і за сукупністю отриманих результатів, вирішує важливу проблему ортопедичної стоматології – підвищення ефективності ортопедичного лікування пацієнтів із дефектами зубних рядів шляхом використання запропонованої конструкції еластичних часткових знімних протезів з нанесенням захисного покриття Оптіглейз, методики виготовлення та клінічного обґрунтування показань до її використання.

Дисертаційна робота виконана на сучасному методологічному рівні і за актуальністю теми, обсягом виконаного дослідження та отриманих результатів, достовірністю висновків та положень, науковою новизною, науково-практичним та теоретичним значенням цілком відповідає пп. 6, 7 вимог «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами внесеними згідно з Постановою КМ № 341 від 21.03.2022 та № 502 від 19.05.2023), щодо дисертації на здобуття ступеня доктора філософії та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, а її автор Титик Володимир Миколайович заслуговує присвоєння ступеня доктор філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 221 «Стоматологія».

Рецензент

завідувач кафедри стоматології післядипломної освіти

Івано-Франківського національного
медичного університету МОЗ України,
Заслужений винахідник України,
доктор медичних наук, професор

Іван ПАЛІЙЧУК

